

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

3. juuli 2012*

Arvutiprogrammide õiguskaitse — Internetist alla laaditud kasutatud tarkvaralitsentside turustamine —
Direktiiv 2009/24/EÜ — Artikli 4 lõige 2 ja artikli 5 lõige 1 — Levitamisoiguse ammendumine —
Mõiste „arvutiprogrammi õiguspäraselt omandanud isik”

Kohtuasjas C-128/11,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Bundesgerichtshof'i (Saksamaa) 3. veebruari 2011. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 14. märtsil 2011, menetluses

UsedSoft GmbH

versus

Oracle International Corp.,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, kodade esimehed A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts (ettekandja), J.-C. Bonichot ja A. Prechal, kohtunikud K. Schiemann, E. Juhász, A. Borg Barthet, D. Šváby ja M. Berger,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 6. märtsi 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- UsedSoft GmbH, esindajad: *Rechtsanwalt* B. Ackermann ja *Rechtsanwalt* A. Meisterernst,
- Oracle International Corp., esindajad: *Rechtsanwalt* T. Heydn ja *Rechtsanwalt* U. Hornung,
- Iirimaa, esindaja: D. O'Hagan,
- Hispaania valitsus, esindaja: N. Díaz Abad,
- Prantsuse valitsus, esindaja: J. Gstalter,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* S. Fiorentino,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

— Euroopa Komisjon, esindajad: J. Samnadda ja F. W. Bulst,

olles 24. aprilli 2012. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/24/EÜ arvutiprogrammide õiguskaitse kohta (ELT L 111, lk 16) artikli 4 lõiget 2 ja artikli 5 lõiget 1.
- 2 Taotlus esitati UsedSoft GmbH (edaspidi „UsedSoft”) ja Oracle International Corp-i (edaspidi „Oracle”) vahelises vaidluses, mis käsitleb Oracle'i kasutatud tarkvaralitsentside turustamist UsedSofti poolt.

Õiguslik raamistik

Rahvusvaheline õigus

- 3 Ülemaailmne Intellektuaalomandi Organisatsioon (WIPO) võttis 20. detsembril 1996 Genfis vastu WIPO autoriõiguse lepingu (edaspidi „autoriõiguse leping”). See leping kiideti Euroopa Ühenduse nimel heaks nõukogu 16. märtsi 2000. aasta otsusega 2000/278/EÜ (EÜT L 89, lk 6; ELT eriväljaanne 11/33, lk 208).
- 4 Autoriõiguse lepingu artikkel 4 „Arvutiprogrammid” on sõnastatud järgmiselt:
„Arvutiprogramme kaitstakse kui kirjandusteoseid Berni konventsiooni artikli 2 tähenduses. Sellist kaitset kohaldatakse arvutiprogrammide suhtes nende väljendusviisist või -vormist olenemata.”
- 5 Autoriõiguse lepingu artiklis 6 „Õigus teose levitamisele” on ette nähtud:
„1. Kirjandus- ja kunstiteoste autoritel on ainuõigus lubada üldsuse juurdepääsu oma teoste originaalidele ja koopiatele müügi või muu omandiõiguse ülemineku kaudu.
2. Käesoleva lepingu sätted ei mõjuta lepinguosaliste vabadust määrata kindlaks võimalikke tingimusi, mille kohaselt lõikes 1 nimetatud õiguse ammendumist kohaldatakse pärast teose originaali või koopia esimest müüki või muud omandiõiguse üleminekut autori loal.”
- 6 Autoriõiguse lepingu artiklis 8 on sätestatud:
„[...] kirjandus- ja kunstiteoste autoritel [on] ainuõigus lubada oma teoste edastamist üldsusele kaabel- või kaablita sidevahendite kaudu, sealhulgas oma teoste sellisel viisil üldsusele kättesaadavaks tegemist, et isikud pääsevad neile ligi enda valitud kohas ja ajal.”
- 7 Autoriõiguse lepingut käsitlevates ühisdeklaratsioonides on artiklite 6 ja 7 kohta märgitud:
„„Koopiad” ja „originaal ja koopiad”, mis nimetatud artiklite kohaselt on teose levitamiseõiguse ja rentimisõiguse objekt, tähendavad üksnes salvestatud koopiaid, mida võib levitada materiaalsete esemetena.”

Liidu õigus

Direktiiv 2001/29

- 8 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT L 167, lk 10; ELT eriväljaanne 17/01, lk 230) põhjendustes 28 ja 29 on märgitud:

„(28) Käesoleva direktiivi kohane autoriõiguste kaitse hõlmab ainuõigust kontrollida materiaalses esemetes sisalduva teose levitamist. Kui originaalteose või selle koopiade esmamüük ühenduses on toimunud õiguste valdaja poolt või tema nõusolekul, ei ole tal õigust ühenduses kontrollida nimetatud objekti edasimüüki. See õigus jääb aga kehtima, kui originaalteos või selle koopiad müüakse õiguste valdaja poolt või tema nõusolekul väljaspool ühendust. Autorite rentimis- ja laenutamisoigused on sätestatud direktiivis 92/100/EMÜ. Käesoleva direktiiviga ettenähtud levitamisoigus ei mõjuta nimetatud direktiivi I peatüki rentimis- ja laenutamisoigusi.

(29) Õiguse lõppemise küsimust ei teki teenuste, eelkõige *on-line* teenuste puhul. See kehtib ka teose või muu objekti materiaalse koopia puhul, mille nimetatud teenuse kasutaja on teinud õiguste valdaja nõusolekul. Seepärast kohaldatakse sama ka teoste või muude objektide originaali ja koopiade rentimise ja laenutamise puhul, mis oma olemuselt on teenused. Erinevalt CD-ROMist või CD-Ist, kus intellektuaalomand on paigutatud materiaalsele kandjale ehk kaubaartiklile, on iga *on-line* teenus tegelikult toiming, milleks tuleb saada luba, kui autoriõigus või sellega kaasnevad õigused seda nõuavad.”

- 9 Vastavalt direktiivi 2001/29 artikli 1 lõike 2 punktile a „ei muuda ega mõjuta [see direktiiv] mingil viisil ühenduse olemasolevaid sätteid järgmiste valdkondade kohta: [...] arvutiprogrammide õiguskaitse”.

- 10 Direktiivi 2001/29 artiklis 3 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid näevad ette, et autoritel on ainuõigus lubada või keelata oma teoste edastamist üldsusele kaabel- või kaablita sidevahendite kaudu, sh nende teoste sellisel viisil kättesaadavaks tegemist, et isik pääseb neile ligi enda valitud kohas ja enda valitud ajal.

[...]

3. Käesoleva artikli kohase üldsusele edastamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise toiminguga seoses ei lõpe lõigetes 1 ja 2 nimetatud õigused.”

- 11 Direktiivi artiklis 4 „Levitamisõigus” on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid näevad ette, et autoritel on ainuõigus lubada või keelata oma teoste originaalide ja koopiade levitamist üldsusele müümise teel või muul viisil.

2. Levitamisoigus teose originaali või koopiade suhtes ühenduses ei lõpe, v.a juhul, kui õiguste valdaja poolt või tema nõusolekul toimub ühenduses kaitstud objekti esmamüük või muul viisil omandiõiguse üleminek.”

Direktiiv 2009/24

- 12 Direktiivi 2009/24 põhjendusest 1 nähtub, et sellega kodifitseeriti nõukogu 14. mai 1991. aasta direktiiv 91/250/EMÜ arvutiprogrammide õiguskaitse kohta (EÜT L 122, lk 42; ELT eriväljaanne 17/01, lk 114).

- 13 Direktiivi 2009/24 põhjendusest 7 ilmneb, et „[selle] direktiivi kohaldamisel hõlmab termin „arvutiprogramm” kõiki programme olenemata nende vormist, sealhulgas tarkvaras sisalduvaid programme”.
- 14 Kõnealuse direktiivi põhjenduses 13 on märgitud, et „õiguspäraselt omandatud programmi koopia kasutamiseks vajalikku laadimist ja käivitamist ning programmi vigade parandamist ei või lepinguga keelata”.
- 15 Vastavalt direktiivi 2009/24 artikli 1 lõikele 1 „kaitsevad liikmesriigid arvutiprogramme autoriõigusega kui kirjandusteoseid Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsiooni tähenduses.”
- 16 Direktiivi artikli 1 lõikes 2 on sätestatud, et „[k]äesoleva direktiivi kohast kaitset kohaldatakse arvutiprogrammi kõigi avaldumisvormide suhtes”.
- 17 Direktiivi artiklis 4 „Piiratud toimingud” on sätestatud:

„1. Arvestades artiklite 5 ja 6 sätteid, hõlmavad õiguste omaniku ainuõigused artikli 2 tähenduses õigust teostada või keelata järgmisi toiminguid:

- a) arvutiprogrammi osaline või täielik ajutine või alaline reprodutseerimine mis tahes vahendite abil ja mis tahes vormis. Kui selline reprodutseerimine on vajalik arvutiprogrammi laadimiseks, kuvamiseks, käivitamiseks, edastamiseks või salvestamiseks, on nendeks toiminguteks vaja õiguste omaniku luba;
- b) arvutiprogrammide tõlkimine, kohandamine, korrastamine või muul moel muutmine ja nende toimingute tulemuste reprodutseerimine, ilma et see piiraks programmi muutva isiku õigusi;
- c) algupärase arvutiprogrammi või selle koopiade igasugune avalik levitamine, sealhulgas laenutamine.

2. Programmi koopia esmamüük ühenduses õiguse valdaja poolt või tema nõusolekul ammandab kõnealuse koopia levitamiseõiguse ühenduses, välja arvatud õiguse kontrollida programmi või selle koopia edasist laenutamist.”

- 18 Direktiivi 2009/24 artikli 5 „Erandid piiratud toimingutest” lõikes 1 on sätestatud:

„Konkreetsete lepingutingimuste puudumisel ei ole artikli 4 lõike 1 punktides a ja b osutatud toiminguteks vaja õiguste omaniku luba, kui sellised toimingud on vajalikud selleks, et arvutiprogrammi õiguspäraselt omandanud isik saaks seda vastavalt selle otstarbele kasutada, kaasa arvatud selle vigade parandamiseks.”

Saksa õigus

- 19 9. septembri 1965. aasta autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste seaduse (Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte) muudetud redaktsiooni (edaspidi „UrhG”) §-ga 69c võeti siseriiklikku õigusesse üle direktiivi 2009/24 artikkel 4 ning §-ga 69d direktiivi 2009/24 artikkel 5.

Põhikohtuasja aluseks olevad asjaolud ja eelotsuse küsimused

- 20 Oracle arendab ja turustab arvutiprogramme. Talle kuulub tulenevalt autoriõigusest nende programmide kasutamise ainuõigus. Talle kuuluvad ka Saksa ja ühenduse sõnamärgid Oracle, mis on registreeritud muu hulgas arvutiprogrammide jaoks.

- 21 Oracle turustab põhikohtuasjas käsitletavaid arvutiprogramme ehk andmebaasitarkvara 85% juhtudest Internetist allalaadimise teel. Klient laeb programmi koopina Oracle'i veebilehelt otse oma arvutisse. Arvutiprogrammid toimivad nn klient-server-tarkvarana. Niisuguse programmi kasutusõigus, mis on antud litsentsilepinguga, hõlmab õigust salvestada programmi koopina püsivalt serverisse ja võimaldada teatud arvule kasutajatele juurdepääs sel viisil, et see laaditakse nende töökohaarvutite põhimõllul. Tarkvara hoolduslepingu raames on võimalik asjaomase arvutiprogrammi ajakohastatud versioone (*updates*) ja vigade kõrvaldamiseks mõeldud programme (*patches*) Oracle'i veebilehelt alla laadida. Kliendi palvel võidakse asjaomaseid arvutiprogramme tarnida ka CD-ROM-il või DVD-l.
- 22 Oracle pakub põhikohtuasjas käsitletavate arvutiprogrammide jaoks litsentsipakette, millest igaüks on mõeldud vähemalt 25 kasutaja jaoks. Ettevõtja, kellel on vaja litsentsi 27 kasutaja jaoks, peab seega omandama kaks litsentsi.
- 23 Põhikohtuasjas kõne all olevaid Oracle'i arvutiprogramme puudutavad litsentsilepingud sisaldavad pealkirja „Õiguste andmine” all järgmist lepingutingimust:
- „Teenuste eest maksmisega saate Te oma ettevõtte sisehuvides kasutatava tähtajatu ja tasuta lihtlitsentsi, mida ei saa loovutada, kõikidele kaupadele ja teenustele, mida Oracle arendab ja Teile käesoleva lepingu alusel kasutada annab”.
- 24 UsedSoft turustab kasutatud tarkvaralitsentse ja eelkõige põhikohtuasjas käsitletavate Oracle'i arvutiprogrammide kasutuslitsentse. UsedSoft omandab selleks Oracle'i klientidelt sellised kasutuslitsentsid või ka osa nendest, kui algselt omandatud litsentsid on mõeldud esimese omandaja vajadusi ületava kasutajate arvu jaoks.
- 25 UsedSoft korraldas 2005. aasta oktoobris „Oracle'i eripakkumise”, mille raames ta pakkus müügiks põhikohtuasjas käsitletavate Oracle'i arvutiprogrammide „juba kasutatud” litsentse. Ta märkis sealjuures, et kõik litsentsid on „kehtivad”, kuna algse litsentsisaaja ja Oracle'i vahel sõlmitud tarkvara hooldusleping on jätkuvalt jõus, ning et müügi õiguspärasuse kohta on notar andnud kinnituse.
- 26 UsedSofti kliendid, kellel ei ole veel Oracle'i asjaomast arvutiprogrammi, laadivad pärast kasutatud litsentsi omandamist programmi koopina otse Oracle'i veebilehelt alla. Klientidel, kellel on see arvutiprogramm juba olemas ja kes ostavad lisakasutajatele litsentse juurde, laseb UsedSoft arvutiprogrammi kopeerida uute kasutajate töökohaarvutitesse.
- 27 Oracle esitas Landgericht München I-le hagi, milles palus kohustada UsedSofti käesoleva kohtuotsuse punktides 24–26 nimetatud tegevust lõpetama. Kohus rahuldab Oracle'i nõuded. Apellatsioonkaebus, mille UsedSoft esitas selle kohtuotsuse peale, jäeti rahuldamata. Seejärel esitas UsedSoft Bundesgerichtshofile kassatsioonkaebuse.
- 28 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul tungib UsedSofti ja tema klientide tegevus selle ainuõiguse alasse, mille kohaselt on ainult Oracle'il direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 1 punkti a tähenduses arvutiprogrammide ajutise või alalise reprodutseerimise õigus. Selle kohtu hinnangul ei saa UsedSofti kliendid tugineda õigusele, mille Oracle on neile arvutiprogrammide reprodutseerimiseks väidetavalt õiguspäraselt üle andnud. Oracle'i litsentsilepingutest ilmneb nimelt, et programmide kasutusõigust „ei saa loovutada”. Järelikult ei ole Oracle'i klientidel lubatud nende programmide reprodutseerimise õigust kolmandatele isikutele üle anda.
- 29 Põhikohtuasja lahendus sõltub eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul sellest, kas UsedSofti kliendid võivad tulemuslikult tugineda UrhG § 69d lõikele 1, millega on direktiivi 2009/24 artikli 5 lõige 1 Saksa õigusesse üle võetud.

- 30 Selles suhtes tekib esmalt küsimus, kas isik, kes sarnaselt UsedSofti klientidega ei ole autoriõiguse omanikult saanud arvutiprogrammi kasutamise õigust, vaid kes kavatseb tugineda arvutiprogrammi koopia levitamise õiguse ammendumisele, on selle koopia „õiguspäraselt omandanud isik” direktiivi 2009/24 artikli 5 lõike 1 tähenduses. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et see on nii. Ta selgitab, et levitamise õiguse ammendumisest tulenev arvutiprogrammi koopia turul ringlemise võimalus kaotaks suures osas oma mõtte, kui sellise koopia omandajal ei oleks õigust arvutiprogrammi reprodutseerida. Arvutiprogrammi kasutamine nõuab nimelt üldjuhul selle reprodutseerimist, erinevalt muude autoriõigusega kaitstud teoste kasutamisest. Direktiivi 2009/24 artikli 5 lõikega 1 tagatakse seega levitamise õiguse ammendumine vastavalt direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikele 2.
- 31 Seejärel tekib eelotsusetaotluse esitanud kohtul küsimus, kas sellises olukorras nagu põhikohtuasjas on arvutiprogrammi koopia levitamise õigus ammendunud direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 2 üle võtnud UrhG § 69c punkti 3 teise lause tähenduses.
- 32 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul on mitu tõlgendust võimalikud. Esiteks võib direktiivi 2009/24 artikli 4 lõige 2 olla kohaldatav, kui autoriõiguse omanik annab pärast litsentsilepingu sõlmimist kliendile loa teha arvutiprogrammist koopia selle programmi internetist allalaadimise ja arvutisse salvestamise teel. Kõnealune säte seob levitamise õiguse ammendumise õigusliku tagajärje programmi koopia esmamüügi ja seetõttu ei eelda see tingimata arvutiprogrammi materiaalse koopia ringluse laskmist. Teiseks võib direktiivi 2009/24 artikli 4 lõige 2 olla analoogia alusel kohaldatav arvutiprogrammi *on-line* edastamise teel müümise korral. Selle seisukoha pooldajate sõnul on siinkohal tegemist tahtmatu õiguslüngaga (*planwidrige Regelungslücke*), mis on tekkinud seetõttu, et direktiivi vastuvõtja ei kaalunud ega otsustanud reguleerida arvutiprogrammide *on-line* edastamist. Kolmandaks ei ole kõnealuse artikli 4 lõige 2 kohaldatav, kuna selle sätte kohaselt levitamise õiguse ammendumine eeldab alati arvutiprogrammi materiaalse koopia ringluse laskmist õiguste omaniku poolt või tema nõusolekul. Direktiivi 2009/24 vastuvõtja loobus teadlikult arvutiprogrammide *on-line* edastamise suhtes ammendumise reeglit kehtestamast.
- 33 Lõpuks tekib eelotsusetaotluse esitanud kohtul küsimus, kas kasutatud litsentsi omandanud isik võib programmist koopia tegemiseks – nagu seda põhikohtuasjas teevad UsedSofti kliendid, kui nad laadivad Oracle'i programmi koopia selle äriühingu veebilehelt arvutisse või laadivad selle teiste töökohaarvutite põhimõllu – tugineda sellele, et on ammendunud õigus levitada arvutiprogrammi koopiat, mille esimene omandaja tegi õiguste omaniku loal internetist allalaadimise teel, kui esimene omandaja on oma koopia kustutanud või seda enam ei kasuta. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et direktiivi 2009/24 artikli 5 lõike 1 ja artikli 4 lõike 2 analoogia alusel kohaldamine ei ole mõeldav. Levitamise õiguse ammendumine tagab ainult teatud andmekandjale salvestatud ja õiguste omaniku poolt või tema nõusolekul müüdüd programmi koopia turul ringlemise võimaluse. Ammendumise toimet ei tohiks seega laiendada *on-line* edastatud immateriaalsele andmefailile.
- 34 Neil asjaoludel otsustas Bundesgerichtshof menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
1. Kas isik, kes saab tugineda arvutiprogrammi koopia levitamise õiguse ammendumisele, on „arvutiprogrammi õiguspäraselt omandanud isik” direktiivi 2009/24 artikli 5 lõike 1 tähenduses?
  2. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas arvutiprogrammi koopia levitamise õigus ammendub direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 2 esimese lauseosa tähenduses, kui programmi omandanud isik on koopia valmistanud õiguste omaniku loal programmi internetist andmekandjale allalaadimise teel?
  3. Kui ka vastus teisele küsimusele on jaatav, siis kas isik, kes on omandanud „kasutatud” tarkvaralitsentsi, saab programmi koopia tegemisel „arvutiprogrammi õiguspäraselt omandanud isikuna” direktiivi 2009/24 artikli 5 lõike 1 ja artikli 4 lõike 2 alusel tugineda sellele, et on

ammendunud õigus levitada arvutiprogrammi koopiat, mille esimene omandaja valmistab õiguste omaniku loal programmi internetist andmekandjale allalaadimise teel, kui esimene omandaja on oma programmi koopia ära kustutanud või seda enam ei kasuta?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Teine küsimus

- 35 Teises küsimuses, mida tuleb käsitleda esimesena, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas ja millistel tingimustel võib arvutiprogrammi koopia autoriõiguse omaniku loal internetist allalaadimine põhjustada selle koopia levitamise õiguse Euroopa Liidus ammendumise direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 2 tähenduses.
- 36 Tuleb meenutada, et vastavalt direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikele 2 ammendab arvutiprogrammi koopia esmamüük liidus autoriõiguse omaniku poolt või tema nõusolekul kõnealuse koopia levitamise õiguse liidus.
- 37 Eelotsusetaotlusest ilmneb, et autoriõiguse omanik ise, kelleks on käesoleval juhul Oracle, teeb liidus oma klientidele, kes soovivad tema arvutiprogrammi kasutada, kättesaadavaks selle koopia, mida on võimalik tema veebilehelt alla laadida.
- 38 Selleks et teha kindlaks, kas niisuguses olukorras nagu põhikohtuasjas on autoriõiguse omaniku levitamiseõigus ammendunud, tuleb esiteks kontrollida, kas selle omaniku ja tema kliendi vahelise lepingulise suhte, mille raames asjaomase arvutiprogrammi koopia allalaadimine on toimunud, saab kvalifitseerida „arvutiprogrammi koopia esmamüügiks” direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 2 tähenduses.
- 39 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale tuleneb nii liidu õiguse ühetaolise kohaldamise nõudest kui ka võrdsuse põhimõttest, et liidu õigusnorme, mis ei viita otseselt liikmesriikide õigusele nende tähenduse ja ulatuse kindlaksmääramiseks, tuleb üldjuhul kogu liidus tõlgendada autonoomselt ja ühetaoliselt (vt eelkõige 16. juuli 2009. aasta otsus kohtuasjas C-5/08: Infopaq International, EKL 2009, lk I-6569, punkt 27; 18. oktoobri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-34/10: Brüstle, EKL 2011, lk I-9821, punkt 25, ning 26. aprilli 2012. aasta otsus kohtuasjas C-510/10: DR ja TV2 Danmark, punkt 33).
- 40 Direktiivi 2009/24 tekstis puuduvad aga selle direktiivi artikli 4 lõikes 2 sisalduva mõiste „müük” tähendusega seoses igasugused viited liikmesriigi õigusele. Sellest järeldub seega, et kõnealust mõistet tuleb nimetatud direktiivi kohaldamisel käsitada liidu õiguse autonoomse mõistena, mida tuleb liidu territooriumil tõlgendada ühetaoliselt (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus DR ja TV2 Danmark, punkt 34).
- 41 Seda järeldust kinnitavad direktiivi 2009/24 ese ja eesmärk. Selle EÜ artiklil 95 (millele vastab ELTL artikkel 114) rajaneva direktiivi põhjendustest 4 ja 5 nähtub nimelt, et selle eesmärk on kaotada liikmesriikide õigusaktide vahelised erinevused, mis kahjustavad siseturu toimimist seoses arvutiprogrammidega. Mõiste „müük” ühetaoline tõlgendamine on oluline selleks, et vältida olukorda, kus autoriõiguse omanikele kõnealuse direktiiviga antud kaitse võib olenevalt kohaldatavast siseriiklikust õigusest varieeruda.
- 42 Üldtunnustatud määratluse kohaselt on „müük” tehing, mille käigus üks isik annab teisele isikule ostuhinna eest üle oma omandiõiguse temale kuuluvale asjale või immateriaalsele esemele. Sellest järeldub, et kaubandustehing, mille tulemusel arvutiprogrammi koopia levitamise õigus vastavalt direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikele 2 ammendub, tähendab, et selle koopia omandiõigus on üle antud.

- 43 Oracle väidab, et ta ei müü põhikohtuasjas käsitletavate arvutiprogrammide koopiaid. Ta selgitab, et ta teeb asjaomase programmi koopia oma veebilehel klientidele tasuta kättesaadavaks ning et kliendid võivad selle koopia alla laadida. Sel viisil alla laetud koopiat võivad need kliendid kasutada siiski vaid juhul, kui nad on sõlminud Oracle'iga kasutuslitsentsi lepingu. Niisugune litsents annab Oracle'i klientidele asjaomase arvutiprogrammi kasutamiseks tähtajatu lihtlitsentsi, mida ei saa loovutada. Oracle'i hinnangul ei kaasne koopia tasuta kättesaadavaks tegemise ega kasutuslitsentsi lepingu sõlmimisega selle koopia omandiõiguse üleminekut.
- 44 Selles suhtes tuleb märkida, et arvutiprogrammi koopia allalaadimine ja sellega seoses kasutuslitsentsi lepingu sõlmimine moodustavad jagamatu terviku. Arvutiprogrammi koopia allalaadimine on nimelt kasutu, kui selle valdaja ei saa koopiat kasutada. Neid kahte tehingut tuleb neile õigusliku kvalifikatsiooni andmiseks seega analüüsida nende kogumis (vt analoogia alusel 6. mai 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-145/08 ja C-149/08: Club Hotel Loutraki jt, EKL 2010, lk I-4165, punktid 48 ja 49 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 45 Mis puudutab küsimust, kas niisuguses olukorras nagu põhikohtuasjas kaasneb asjaomaste kaubandustehingutega arvutiprogrammi koopia omandiõiguse üleminek, siis tuleb tõdeda, et eelotsusetaotlusest ilmneb, et Oracle'i klient, kes laadib asjaomase arvutiprogrammi koopia alla ja sõlmib selle äriühinguga selle koopia jaoks kasutuslitsentsi lepingu, saab hinna tasumise korral tähtajatu õiguse kasutada kõnealust koopiat. Oracle'i poolt oma arvutiprogrammi koopia kättesaadavaks tegemise ja sellega seoses kasutuslitsentsi lepingu sõlmimise eesmärk on seega tagada, et kliendid saavad kõnealust koopiat alaliselt kasutada hinna eest, mis on mõeldud selleks, et võimaldada autoriõiguse omanikul saada talle kuuluva teose koopia majanduslikule väärtusele vastavat tasu.
- 46 Neil asjaoludel toovad käesoleva kohtuotsuse punktis 44 nimetatud tehingud nende kogumis hinnatuna kaasa asjaomase arvutiprogrammi koopia omandiõiguse ülemineku.
- 47 Selles suhtes ei ole niisuguses olukorras nagu põhikohtuasjas vahet, kas õiguste omanik tegi arvutiprogrammi koopia kliendile kättesaadavaks oma veebilehelt allalaadimise teel või materiaalsele andmekandjale nagu CD-ROM või DVD salvestatuna. Nimelt, kuigi ka viimati nimetatud juhul eraldab õiguste omanik formaalselt kliendi õiguse kasutada arvutiprogrammi koopiat toimingust, mis seisneb selle programmi koopia kliendile üleandmises materiaalsel andmekandjal, jäävad toiming, mis seisneb arvutiprogrammi koopia sellelt andmekandjalt allalaadimises, ning litsentsilepingu sõlmimise toiming käesoleva kohtuotsuse punktis 44 nimetatud põhjustel omandaja puhul lahutamatuks. Kuna omandaja, kes laadib asjaomase arvutiprogrammi koopia alla selliselt materiaalselt andmekandjalt nagu CD-ROM või DVD ja kes sõlmib sellega seoses kasutuslitsentsi lepingu, saab hinna tasumise korral tähtajatu õiguse seda koopiat kasutada, tuleb asuda seisukohale, et need kaks toimingut toovad asjaomase arvutiprogrammi koopia sellise materiaalse andmekandja nagu CD-ROM või DVD abil kättesaadavaks tegemise korral samuti kaasa kõnealuse koopia omandiõiguse ülemineku.
- 48 Seega tuleb järeldada, et niisuguses olukorras nagu põhikohtuasjas on autoriõiguse omaniku poolt arvutiprogrammi koopia kliendile üleandmine, millega kaasneb kasutuslitsentsi lepingu sõlmimine samade poolte vahel, käsitatav „arvutiprogrammi koopia esmamüügina” direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 2 tähenduses.
- 49 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 59 rõhutab, siis juhul, kui mõistet „müük” direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 2 tähenduses ei tõlgendataks laialt ehk nii, et see hõlmab kauba turustamise kõik vormid, mida iseloomustab arvutiprogrammi koopia kasutamise õiguse andmine määramata ajaks tasuta hinna eest, mis on mõeldud selleks, et võimaldada autoriõiguse omanikul saada talle kuuluva teose koopia majanduslikule väärtusele vastavat tasu, seatakse ohtu selle sätte kasulik mõju, kuna tarnijatel piisaks kvalifitseerida leping „litsentsilepinguks”, mitte „müügilepinguks”, selleks et ammendumise reeglist kõrvale hoida, võttes sellelt igasuguse ulatuse.

- 50 Teiseks ei saa nõustuda Oracle'i ja Euroopa Komisjoni argumendiga, et arvutiprogrammi koopia kättesaadavaks tegemine autoriõiguse omaniku veebilehel on direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 tähenduses „üldsusele kättesaadavaks tegemine”, mis vastavalt selle direktiivi artikli 3 lõikele 3 ei põhjusta levitamisoiguse ammendumist.
- 51 Direktiivi 2001/29 artikli 1 lõike 2 punktist a nähtub nimelt, et direktiiv „ei muuda ega mõjuta [...] mingil viisil [liidu õiguse] olemasolevaid sätteid [...] arvutiprogrammide õiguskaitse” kohta, mis on tagatud direktiiviga 91/250, mida on hiljem direktiiviga 2009/24 kodifitseeritud. Kuna direktiivi 2009/24 sätted ja eelkõige selle artikli 4 lõige 2 on seega direktiivi 2001/29 sätete suhtes erinormid, siis isegi kui oletada, et põhikohtuasjas käsitletav lepinguline suhe või selle teatud aspekt võiks kuuluda ka kõnealuse direktiivi artikli 3 lõikes 1 sisalduva mõiste „üldsusele edastamine” alla, jääb ikkagi jösse järeldus, et „arvutiprogrammi koopia esmamüük” direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 2 tähenduses põhjustab vastavalt samale sättele selle koopia levitamise õiguse ammendumise.
- 52 Peale selle ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 46, et niisuguses olukorras nagu põhikohtuasjas annab autoriõiguse omanik arvutiprogrammi koopia omandiõiguse oma kliendile üle. Nagu kohtujurist aga oma ettepaneku punktis 73 märgib, nähtub autoriõiguse lepingu artikli 6 lõikest 1, mida võimalikult suures ulatuses tuleb direktiivi 2001/29 artiklite 3 ja 4 tõlgendamisel arvestada (vt selle kohta 17. aprilli 2008. aasta otsus kohtuasjas C-456/06: Peek & Cloppenburg, EKL 2008, lk I-2731, punkt 30), et omandiõiguse üleminek muudab selle direktiivi artiklis 3 ette nähtud „üldsusele edastamise” kõnealuse direktiivi artiklis 4 mainitud levitamiseks, mis võib juhul, kui on täidetud viimati nimetatud artikli lõikes 2 kehtestatud tingimused, sarnaselt direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikes 2 mainitud „arvutiprogrammi koopia esmamüügiga” tuua kaasa levitamisoiguse ammendumise.
- 53 Kolmandaks tuleb veel analüüsida, kas nagu Oracle, Euroopa Kohtule märkusi esitanud valitsused ja komisjon väidavad, puudutab direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikes 2 nimetatud levitamisoiguse ammendumine üksnes materiaalseid esemeid, mitte internetist alla laaditud arvutiprogrammide immateriaalseid koopiaid. Nad viitavad sellega seoses direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 2 sõnastusele, direktiivi 2001/29 põhjendustele 28 ja 29, selle direktiivi artiklile 4 koostoimes autoriõiguse lepingu artikliga 8 ning autoriõiguse lepingu – mille ülevõtmine on direktiivi 2001/29 üks eesmärkidest – artikleid 6 ja 7 käsitlevale ühisdeklaratsioonile.
- 54 Komisjoni sõnul kinnitab direktiivi 2001/29 põhjendus 29, et „[õ]iguse lõppemise küsimust ei teki teenuste, eelkõige *on-line* teenuste puhul”.
- 55 Selles suhtes tuleb kõigepealt tõdeda, et direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikest 2 ei ilmne, et arvutiprogrammide koopiade levitamise õiguse ammendumine, mida on selles sättes silmas peetud, oleks piiratud materiaalsele andmekandjale nagu CD-ROM või DVD salvestatud arvutiprogrammide koopiatega. Vastupidi, tuleb asuda seisukohale, et kuna kõnealuses sättes on ühegi muu täpsustuseta viidatud „arvutiprogrammi koopia [...]müügile”, ei tee see koopiatel vahet olenevalt sellest, kas need on materiaalses või immateriaalses vormis.
- 56 Seejärel tuleb märkida, et direktiiv 2009/24, mis reguleerib konkreetselt arvutiprogrammide õiguskaitset, on direktiivi 2001/29 suhtes eriseadus.
- 57 Direktiivi 2009/24 artikli 1 lõikest 2 nähtub aga, et „[selle] direktiivi kohast kaitset kohaldatakse arvutiprogrammi kõigi avaldumisvormide suhtes”. Direktiivi põhjenduses 7 on selles suhtes täpsustatud, et „arvutiprogramm”, mille kaitset soovitakse direktiiviga tagada, „hõlmab [...] kõiki programme olenemata nende vormist, sealhulgas tarkvaras sisalduvaid programme.”
- 58 Eespool viidatud sätetest ilmneb seega selgelt liidu seadusandja tahe direktiiviga 2009/24 ette nähtud kaitse jaoks samastada arvutiprogrammi materiaalne ja immateriaalne koopia.

- 59 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikes 2 ette nähtud levitamissoiguse ammendumine puudutab ühtaegu nii arvutiprogrammi materiaalseid kui ka immateriaalseid koopiaid ning seega ka arvutiprogrammide koopiaid, mis nende esmamüügi raames laaditi internetist alla esimese omandaja arvutisse.
- 60 Direktiivides 2001/29 ja 2009/24 kasutatud mõistetel peab küll üldjuhul olema sama tähendus (vt 4. oktoobri 2011. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-403/08 ja C-429/08: Football Association Premier League jt, EKL 2011, lk I-9083, punktid 187 ning 188). Siiski, isegi kui oletada, et direktiivi 2001/29 artikli 4 lõikes 2 tõlgendatuna koostoimes selle põhjendustega 28 ja 29 ning autoriõiguse lepinguga, mille rakendamine on direktiivi 2001/29 eesmärk (9. veebruari 2012. aasta otsus kohtuasjas C-277/10: Luksan, punkt 59), oleks selle direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate teoste osas ette nähtud, et levitamissoiguse ammendumine puudutab üksnes materiaalseid esemeid, ei mõjutaks see direktiivi 2009/24 konkreetse kontekstis liidu seadusandja väljendatud teistsugust taht silmas pidades viimati nimetatud direktiivi artikli 4 lõike 2 tõlgendust.
- 61 On kohane veel lisada, et majanduslikust aspektist on arvutiprogrammi müük CD-ROM-il või DVD-l ja arvutiprogrammi müük internetist allalaadimise teel sarnased. *On-line* edastamine on nimelt materiaalse andmekandja üleandmisega sisuliselt samaväärne. Direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 2 tõlgendus koostoimes võrdse kohtlemise põhimõttega kinnitab, et kõnealuses sättes ette nähtud levitamissoiguse ammendumine leiab aset pärast arvutiprogrammi koopia esmamüüki liidus autoriõiguse omaniku poolt või tema nõusolekul, sõltumata sellest, kas müük on seotud kõnealuse programmi materiaalse või immateriaalse koopiaga.
- 62 Mis puudutab komisjoni argumenti, et liidu õiguses ei ole levitamissoiguse ammendumist teenuste puhul ette nähtud, siis tuleb märkida, et autoriõigusega kaitstud teoste levitamise õiguse ammendumise põhimõtte eesmärk on turgude eraldamise vältimiseks piirata nende teoste levitamise piiranguid sellele, mis on vajalik asjaomase intellektuaalomandi konkreetse eseme kaitsmiseks (vt selle kohta 28. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-200/96: Metronome Musik, EKL 1998, lk I-1953, punkt 14; 22. septembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-61/97: FDV, EKL 1998, lk I-5171, punkt 13, ning eespool viidatud kohtuotsus Football Association Premier League jt, punkt 106).
- 63 Kui sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas piirata direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikes 2 ette nähtud levitamissoiguse ammendumise kohaldamine ainult materiaalsel andmekandjal müüdavatele arvutiprogrammide koopiatele, võimaldaks see autoriõiguse omanikul kontrollida internetist alla laaditud koopiate edasimüüki ja nõuda iga edasimüügi korral uut tasu, samas kui asjaomase koopia esmamüügist on omanik juba nõuetekohase tasu saanud. Niisugune internetist alla laaditud arvutiprogrammide koopiate edasimüügi piiramine läheks kaugemale sellest, mis on vajalik asjaomase intellektuaalomandi konkreetse eseme kaitsmiseks (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Football Association Premier League jt, punktid 105 ja 106).
- 64 Neljandaks tuleb veel analüüsida, kas – nagu väidab Oracle – esimese omandaja sõlmitud tarkvara hooldusleping takistab igal juhul direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikes 2 ette nähtud õiguse ammendumist, kuna arvutiprogrammi koopia, mille esimene omandaja võib teisele omandajale võõrandada, ei vasta enam tema alla laaditud koopia, vaid on kõnealuse programmi uus koopia.
- 65 Selles suhtes ilmneb eelotsusetaotlusest, et UsedSofti pakutavad kasutatud litsentsid on „kehtivad”, kuna koos arvutiprogrammi koopia kliendile müümisega sõlmis Oracle temaga selle koopia kohta tarkvara hoolduslepingu.
- 66 Tuleb märkida, et arvutiprogrammi koopia levitamissoiguse ammendumine direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 2 alusel puudutab üksnes koopiaid, mille esmamüük liidus on toimunud autoriõiguse omaniku poolt või tema nõusolekul. See ei puuduta teenuste osutamise lepinguid nagu hoolduslepingud, mis on niisugusest müügist lahutatavad ja mis on seoses selle müügiga sõlmitud vajaduse korral kindlaksmääratud ajaks.

- 67 Sellegipoolest, kui arvutiprogrammi immateriaalse koopia müügiga seoses sõlmitakse niisugune tarkvara hooldusleping, nagu on kõne all põhikohtuasjas, siis selle tulemusel algselt ostetud koopiat parandatakse ja ajakohastatakse. Isegi juhul, kui tarkvara hooldusleping on sõlmitud kindlaksmääratud ajaks, tuleb tõdeda, et sellise lepingu alusel parandatud, muudetud või lisatud funktsionaalsused moodustavad algselt alla laaditud koopia lahutamatu osa ja koopia omandaja võib neid kasutada ajalise piiranguta ning seda ka juhul, kui omandaja otsustab hiljem tarkvara hoolduslepingut mitte pikendada.
- 68 Niisugustel asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 2 ette nähtud levitamiseõiguse ammendumine hõlmab müüdü arvutiprogrammi koopiat, nii nagu seda on õiguste omanik parandanud ja ajakohastanud.
- 69 Tuleb siiski rõhutada, et kui esimese omandaja omandatud litsents ületab tema jaoks vajalikku kasutajate arvu, nagu on mainitud käesoleva kohtuotsuse punktides 22 ja 24, ei ole sellel omandajal lubatud direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikes 2 ette nähtud levitamiseõiguse ammendumise alusel litsentsi tükeldada ja müüa edasi üksnes asjaomase arvutiprogrammi kasutamise õigus, mis vastab tema kindlaks määratud kasutajate arvule.
- 70 Nimelt algne omandaja, kes müüb edasi sellise arvutiprogrammi materiaalse või immateriaalse koopia, mille autoriõiguse omanikule kuuluv levitamiseõigus on direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 2 alusel ammendumine, peab selleks, et mitte rikkuda direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 1 punktis a ette nähtud arvutiprogrammi autorile kuuluvat ainuõigust seda programmi reprodutseerida, muutma oma koopia selle edasimüügi hetkel kasutamatuks. Niisuguses olukorras, nagu on kirjeldatud eelmises punktis, kasutab autoriõiguste omaniku klient oma serverisse salvestatud arvutiprogrammi koopiat edasi ega muuda seda seega kasutamatuks.
- 71 Pealegi, isegi kui asjaomase arvutiprogrammi täiendavate kasutusõiguste omandaja ei salvestaks uuesti seda programmi talle kuuluvasse serverisse ega reprodutseeriks seega seda uuesti, tuleb tõdeda, et direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikes 2 ette nähtud levitamiseõiguse ammendumise mõju ei laieneks igal juhul sellistele kasutusõigustele. Nimelt ei ole sellisel juhul täiendavate kasutusõiguste omandamine seotud koopiaga, mille levitamise õigus on kõnealuse sätte alusel ammendumine. Selle eesmärk on vastupidi üksnes suurendada selle koopia kasutajate arvu, mille täiendavate õiguste omandaja on ise oma serverisse juba salvestanud.
- 72 Kõige eespool esitatud põhjal tuleb teisele küsimusele vastata, et direktiivi 2009/24 artikli 4 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et arvutiprogrammi koopia levitamise õigus on ammendumine, kui autoriõiguse omanik, kes on kas või tasuta andnud loa laadida selle koopia internetist alla andmekandjale, on hinna eest, mis on mõeldud selleks, et võimaldada tal saada talle kuuluva teose koopia majanduslikule väärtusele vastavat tasu, samuti andnud õiguse seda koopiat ajalise piiranguta kasutada.

Esimese ja kolmas küsimus

- 73 Esimeses ja kolmandas küsimuses palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas ja millistel tingimustel arvutiprogrammide selliste kasutatud litsentside omandajat, nagu UsedSofti müüdavad litsentsid, võib direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikes 2 ette nähtud levitamiseõiguse ammendumise tõttu pidada direktiivi 2009/24 artikli 5 lõike 1 tähenduses „arvutiprogrammi õiguspäraselt omandanud isikuks”, kellel vastavalt viimati nimetatud sättele on õigus asjaomast arvutiprogrammi reprodutseerida, et ta saaks programmi vastavalt selle otstarbele kasutada.
- 74 Direktiivi 2009/24 artikli 5 lõikest 1 ilmneb, et konkreetsete lepingutingimuste puudumisel ei ole arvutiprogrammi reprodutseerimiseks vaja programmi autori luba, kui selline reprodutseerimine on vajalik selleks, et arvutiprogrammi õiguspäraselt omandanud isik saaks seda vastavalt selle otstarbele kasutada, kaasa arvatud selle vigade parandamiseks.

- 75 Kui autoriõiguse omaniku klient ostab selle omaniku veebilehel oleva arvutiprogrammi koopia, reprodutseerib ta koopiat oma arvutisse alla laadides arvutiprogrammi ning tal on selleks direktiivi 2009/24 artikli 5 lõike 1 kohaselt õigus. Tegemist on nimelt reprodutseerimisega, mis on vajalik selleks, et arvutiprogrammi õiguspäraselt omandanud isik saaks seda vastavalt selle otstarbele kasutada.
- 76 Pealegi osutab direktiivi 2009/24 põhjendus 13, „et õiguspäraselt omandatud programmi koopia kasutamiseks vajalikku laadimist ja käivitamist [...] ei või lepinguga keelata”.
- 77 Edasi tuleb märkida, et autoriõiguse omaniku levitamiseõigus ammendub vastavalt direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikele 2 arvutiprogrammi mis tahes materiaalse või immateriaalse koopia esmamüügi korral liidus selle omaniku poolt või tema nõusolekul. Järelikult ei saa asjaomane õiguste omanik selle sätte kohaselt olenemata hilisemat võõrandamist keelavate lepingutingimuste esinemisest enam kõnealuse koopia edasimüüki välistada.
- 78 Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 70, peab isik, kes on arvutiprogrammi sellise materiaalse või immateriaalse koopia algne omandaja, mille suhtes on autoriõiguste omaniku levitamiseõigus vastavalt direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikele 2 ammendunud, ja kes müüb selle koopia edasi, selleks et mitte rikkuda direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 1 punktis a ette nähtud autoriõiguse omanikule kuuluvat ainuõigust oma arvutiprogrammi reprodutseerida, muutma oma arvutisse laaditud koopia selle edasimüügi hetkel kasutamatuks.
- 79 Nagu Oracle õigesti märgib, võib asjaolu, et koopia on muutunud kasutamatuks, kontrollimine osutada keeruliseks. Autoriõiguse omanik, kes levitab materiaalsele andmekandjale nagu CD-ROM või DVD salvestatud arvutiprogrammi koopiaid, seisab aga silmitsi sama raskusega, kuna tal on väga keeruline kontrollida, kas algne omandaja on teinud koopiaid arvutiprogrammist, mida ta pärast oma materiaalse andmekandja müüki edasi kasutab. Selle raskuse lahendamiseks on „klassikalisel” või „digitaalsel” levitajal võimalik kasutada tehnilisi kaitsemeetmeid nagu tootevõtmeid.
- 80 Kuna autoriõiguse omanik ei saa keelata arvutiprogrammi sellise koopia edasimüüki, mille suhtes kõnealuse omaniku levitamiseõigus on vastavalt direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikele 2 ammendunud, tuleb asuda seisukohale, et selle koopia teine omandaja, nagu ka iga hilisem omandaja on käsitatav direktiivi 2009/24 artikli 5 lõike 1 tähenduses „arvutiprogrammi õiguspäraselt omandanud isikuna”.
- 81 Järelikult, arvutiprogrammi koopia esimese omandaja poolt selle edasimüümise korral võib uus omandaja direktiivi 2009/24 artikli 5 lõike 1 kohaselt laadida oma arvutisse koopia, mille esimene omandaja on talle müünud. Niisugust laadimist tuleb käsitada arvutiprogrammi reprodutseerimisena, mis on vajalik selleks, et uus omandaja saaks programmi vastavalt selle otstarbele kasutada.
- 82 Nõustuda ei saa Oracle’i, Iirimaa ega ka Prantsuse ja Itaalia valitsuse argumendiga, et direktiivi 2009/24 artikli 5 lõikes 1 sisalduva mõistega „arvutiprogrammi õiguspäraselt omandanud isik” peetakse silmas üksnes omandajat, kellel on autoriõiguse omanikuga vahetult sõlmitud litsentsilepingu alusel õigus arvutiprogrammi kasutada.
- 83 Niisugune seisukoht võimaldaks nimelt autoriõiguse omanikul takistada mis tahes sellise kasutatud koopia tegelikku kasutamist, mille suhtes tema levitamiseõigus on vastavalt direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikele 2 ammendunud, tuginedes selle direktiivi artikli 4 lõike 1 punktis a sätestatud reprodutseerimise ainuõigusele, ning võtaks seega artikli 4 lõikes 2 ette nähtud levitamiseõiguse ammendumiselt kasuliku mõju.
- 84 Niisuguse olukorra puhul, nagu on kõne all põhikohtuasjas, tuleb märkida, et käesoleva kohtuotsuse punktides 44 ja 48 on tõdetud, et õiguste omaniku veebilehel oleva arvutiprogrammi koopia laadimine kliendi serverisse ja selle koopia kohta kasutuslitsentsi lepingu sõlmimine moodustavad jagamatu terviku, mis tuleb kvalifitseerida müügiks. Pidades aga silmas asjaolu, et ühelt poolt autoriõiguste

omaniku veebilehel oleva arvutiprogrammi koopia, mida on hiljem parandatud ja ajakohastatud, ning teiselt poolt seda puudutav kasutuslitsents on lahutamatu seotud, hõlmab kasutuslitsentsi edasimüük direktiivi 2009/24 artikli 4 lõike 2 tähenduses „kõnealuse koopia” edasimüüki ning sellele on kohaldatav viimati nimetatud sättes ette nähtud levitamise õiguse ammendumine, olenemata litsentsilepingus sisalduvast tingimusest, mis on ära toodud käesoleva kohtuotsuse punktis 23.

- 85 Nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 81, võib kasutuslitsentsi uus omandaja nagu UsedSofti klient järelikult asjaomase arvutiprogrammi parandatud ja ajakohastatud koopia „õiguspäraselt omandanud isikuna” direktiivi 2009/24 artikli 5 lõike 1 tähenduses selle koopia autoriõiguse omaniku veebilehelt alla laadida, kuna niisugune allalaadimine kujutab endast arvutiprogrammi reprodutseerimist, mis on vajalik selleks, et uus omandaja saaks programmi vastavalt selle otstarbele kasutada.
- 86 Tuleb siiski märkida, et kui esimese omandaja omandatud litsents ületab tema jaoks vajalikku kasutajate arvu, ei ole sellel omandajal lubatud direktiivi 2009/24 artikli 4 lõikes 2 ette nähtud levitamise õiguse ammendumise alusel litsentsi tükeldada ja müüa edasi üksnes asjaomase arvutiprogrammi kasutamise õigus, mis vastab tema kindlaks määratud kasutajate arvule, nagu see on välja toodud käesoleva kohtuotsuse punktides 69–71.
- 87 Peale selle tuleb rõhutada, et juhul, kui müüakse edasi kasutuslitsents ning sellega kaasneb autoriõiguse omaniku veebilehelt alla laetud arvutiprogrammi koopia edasimüük, on sellisel autoriõiguse omanikul nagu Oracle õigus tagada kõikide tema kasutuses olevate tehniliste vahenditega, et müüja valdusesse jäänud koopia muudetakse kasutamatuks.
- 88 Eespool esitatud kaalutlustest järeldub, et esimesele ja kolmandale küsimusele tuleb vastata, et direktiivi 2009/24 artikli 4 lõiget 2 ja artikli 5 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui müüakse edasi kasutuslitsents, mille kõnealune õiguste omanik oli algselt andnud esimesele omandajale ajalise piiranguta ja hinna eest, mis on mõeldud selleks, et võimaldada autoriõiguse omanikul saada talle kuuluva teose koopia majanduslikule väärtusele vastavat tasu, ning selle müügiga kaasneb autoriõiguse omaniku veebilehelt alla laetud arvutiprogrammi koopia edasimüük, võivad selle litsentsi teine omandaja ja mis tahes hilisemad omandajad tugineda direktiivi artikli 4 lõikes 2 ette nähtud levitamise õiguse ammendumisele ning neid võib seega käsitada direktiivi artikli 5 lõike 1 tähenduses arvutiprogrammi koopia õiguspäraselt omandanud isikutena ja neil on viimati nimetatud sättes ette nähtud reprodutseerimisõigus.

Kohtukulud

- 89 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/24/EÜ arvutiprogrammide õiguskaitse kohta artikli 4 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et arvutiprogrammi koopia levitamise õigus on ammendunud, kui autoriõiguse omanik, kes on kas või tasuta andnud loa laadida selle koopia internetist alla andmekandjale, on hinna eest, mis on mõeldud selleks, et võimaldada tal saada talle kuuluva teose koopia majanduslikule väärtusele vastavat tasu, samuti andnud õiguse seda koopiat ajalise piiranguta kasutada.**
- 2. Direktiivi 2009/24 artikli 4 lõiget 2 ja artikli 5 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui müüakse edasi kasutuslitsents, mille autoriõiguse omanik oli algselt andnud esimesele omandajale ajalise piiranguta ja hinna eest, mis on mõeldud selleks, et võimaldada**

autoriõiguse omanikul saada talle kuuluva teose koopia majanduslikule väärtusele vastavat tasu, ning selle müügiga kaasneb autoriõiguse omaniku veebilehelt alla laetud arvutiprogrammi koopia edasimüük, võivad selle litsentsi teine omandaja ja mis tahes hilisemad omandajad tugineda direktiivi artikli 4 lõikes 2 ette nähtud levitamiseõiguse ammendumisele ning neid võib seega käsitada direktiivi artikli 5 lõike 1 tähenduses arvutiprogrammi koopia õiguspäraselt omandanud isikutena ja neil on viimati nimetatud sättes ette nähtud reprodutseerimisõigus.

Allkirjad